

Forfattere, boghandlere og forlag vil fjerne afgift på bøger: Hver fjerde dansker er klar til at læse mere

Som det eneste land i EU har Danmark 25% afgift på bøger. Det vil en gruppe forfattere, boghandlere og forlæggere ændre. Målet er at bekæmpe læsekrisen og give alle danskere – herunder især børn og unge – bedre adgang til fordybelse og dannelse; en hjørnesten i et demokratisk samfund.

Som det eneste land i EU har Danmark fuld moms på bøger. Og en undersøgelse fra Dansk Erhverv fra november 2024 viser, at knap hver fjerde dansker (23%) vil købe flere bøger, hvis prisen falder med 20%, hvilket svarer til at fjerne afgiften.

I sidste uge offentliggjorde arbejdsgruppen nedsat af Kulturministeren desuden sine anbefalinger til at styrke dansk litteratur; med en klar anbefaling til at fjerne afgiften på bøger.

Derfor har Boghandlerforeningen, Dansk Forfatterforening og Danske Skønlitterære Forfattere valgt at støtte op om et borgerforslag stillet af forfatter Thomas Rydahl – om at sænke afgiften på bøger.

"Vi står midt i en læsekrise. Alligevel beskattes bøger på samme måde som fladskærme, smykker og champagne. Det er jo ikke i orden. I praksis betyder det, at staten lægger en unødigt økonomisk barriere mellem borgere og bøger," påpeger forfatter Thomas Rydahl, der er initiativtager til borgerforslaget.

"Litteratur giver os fordybelse, underholdning og dannelse. Det har vi mere brug for end nogensinde."

En investering i fremtiden: Læselysten grundlægges i barndommen

En fjernelse af afgiften på bøger vil især komme børn og unge til gode, mener initiativtageren.

Og undersøgelsen fra Dansk Erhverv understreger den pointe: 41% af unge i alderen 18-29 år, på tværs af uddannelsesniveau og indkomstgruppe, svarer at de vil købe flere bøger, hvis de var billigere.

"Initiativet vil bl.a. gavne børne- og ungdomsbøger. Mindre oplag og større udgifter til opsætning og tryk betyder, at disse bøger ofte er dyrere at producere - og derved pålægges endnu mere i moms. Hvilket er skævt. Det er i barndommen, læselysten grundlægges – eller lægges øde. Og det er i ungdomsårene, den kan blomstre eller visne," forklarer Thomas Rydahl og fortsætter:

"Hvis ikke børn vokser op med bøger, hvad vokser de så op med? Og hvis børn ikke læser, hvad betyder det så for deres voksenliv?"

Læsekrise og stigende bogpriser

Allerede i 2021 opfordrede Danske Forlag til at reducere afgiften på bøger, den såkaldte bogmoms.

I kølvandet på Dansk Erhvervs undersøgelse er debatten blusset op igen – og den seneste tids store mediefokus på den nationale læsekrise, der især hersker hos børn og unge, har kun pustet liv i debatten.

"Diskussionen er langt fra ny. I årtier har politikere og interesseorganisationer, boghandlere og biblioteker diskuteret muligheden for at gøre noget ved bogmomsen. Også forfatterne er begyndt at stemme i. I mellemtiden er vores læsekultur langsomt blevet svækket. Ikke mindst er afgiften med til at presse de studerende, hvis økonomi i forvejen er svær. Studiebøger er, ligesom børnebøger, dyre at producere, og med statens afgift oveni så beskatter vi uddannelse og læring på et urimeligt

niveau. Det må vi som samfund tage alvorligt,” siger Lone Haagerup, Formand for Boghandlerforeningen.

Danske Skønlitterære Forfattere bakker også op. Forperson Claus Ankersen udtaler:

”Fjernelse af bogmomsen vil være et klart signal om at Danmark ønsker en ambitiøs litteraturpolitik med store armbevægelser, som passer til det samfund, vi gerne vil have og ønsker at danne fremover.”

Skal skabe lige adgang til dannelse

Hvis borgerforslaget får 50.000 underskrifter inden 23. september 2025, skal forslaget fremsættes og behandles i Folketinget. For initiativtagerne handler forslaget også om at skabe en fælles samtale og offentlig debat om sammenhængen mellem læsekrise og afgiften på bøger.

”At fjerne afgiften på læsning er det vigtigste politiske tiltag for at løse vores læsekrise. Det er ikke kun et spørgsmål om kultur, men om lige adgang til dannelse og muligheder,” fastslår forfatter Thomas Rydahl.

Baggrundsinformation

Bag forslaget står forfatter Thomas Rydahl, uddannet fra Forfatterskolen i 1999 og vinder af Bogforums debutantpris i 2014.

Find borgerforslaget på www.fjernbogmoms.dk / <https://www.borgerforslag.dk/se-og-stoet-forslag/?Id=FT-19796>

Fakta om bogmoms

Som det eneste land i EU har Danmark fuld moms på bøger, altså 25%. I Frankrig er momsen på bøger 5,5%, i Tyskland er den 7%, mens den i Norge, Irland og Storbritannien er 0%. Den næsthøjeste bogmoms i Europa findes i Island med 11%.

Link til analyse foretaget af Dansk Erhverv i november 2024:

<https://www.danskerhverv.dk/politik-og-analyser/analyser/2024/november/hver-fjerde-dansker-vil-kobe-flere-boger-hvis-prisen-falder-med-20-pct/>

Kontaktinformation

Følgende stiller gerne op til interview om fx bogmoms, læsekrise, læseglæde og litteraturens betydning for samfundet og fællesskabet:

Thomas Rydahl, Forfatter
26 74 90 00 / t@thomasrydahl.com

Lone Haagerup, Formand for Boghandlerforeningen, leder af Bog & Ide Nibe ApS
20 41 22 88/ loh@multiservicehuset.dk

Anne Sofie Hammer, Forperson for Dansk Forfatterforening og forfatter
28 69 49 39 / fif.hammer@gmail.com

Claus Ankersen, Forperson, Danske Skønlitterære Forfattere
61 28 43 16 / forperson@forfattere.org

Peter Leander Halbye, Direktør, Tranquebar Boghandel og Café
50 58 44 89 / ph@tranquebar.net

Henrik Brandt & Jane Thomsen, forlaget Dafolo
22574048 / hb@dafolo.dk
20802806 / jpt@dafolo.dk

Marianne Lyngby Pedersen, direktør, Indeks Retail
Indeks Retail er Kædekontor for Bog & Ide, Boghandleren, Din lokale boghandel, Legekæden
20 23 59 36 / mpe@i-r.dk

Karsten Pers, New Publishing Group og Bogbrancheguiden
40 52 56 01 / karsten@newpub.dk

Bjarne Michael Jensen, ejer og direktør, forlaget Jensen & Dalgaard
42 44 20 80 / jensen@jensenogdalgaard.dk